

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Hydra Prophanarum Novitatum, Sive Descriptio
Historico-Theologica causarum principalium omnium
irrepentium Hæreseon ac Schismatum: unàque Generalis
earundem prophanarum Novitatum confutatio**

Alexander <a Sancta Theresia>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Caput III. Odium fraternum, ac invidia, sunt schismatis ac prophanæ
novitatis causæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35361

CAP. III. HYDRÆ.

*Odium fraternum, ac invidia
sunt schismatis, ac prophe-
tæ novitatis causæ.*

EX capite superiore satis forsitan constare
desur, odium fraternum ac invidiam, co-
gnanter qua bona fortunæ ac famæ aliis iu-
dentur, Ecclesiasticæ scissuræ, prophana
que novitatis, seu hæresis, esse causas
verò summi mali radices sunt effodienda
altius, ut evellantur stirpitis. Quam
admodum ergò *invidia diaboli mors in-
troiit in orbem terrarum*: Ita & odio
invidiâ ipsius, membrorumque ejus schisma-
ta & hæreses, quibus & corpora & animæ tra-
duntur internecioni, invaluerunt in mundo.
Christus Dominus ad hoc incarnatus, natus,
ac mortuus est, *ut filios Dei, qui erant dispersi,
congregaret in unum*, juxta dilecti discipuli Do-
mini (a) testimonium, ut firmissimò mutu-
amoris vinculò suos omnes inter se colliga-
ret. At qui schismatis authores sunt, cum pa-
tre suo Diabolo id agunt, ut oves Christi, quæ
in ovili ejus collectæ sunt, dispergantur, ut po-
pulus

a Ioan. II.

pulus Dei amoris glutinô adunatus, per odia, æmulationes ac invidias in sectas ac factiones distrahatur, quam quidem artem, ut insinuavimus, à principe suo Diabolo sunt edocti. *Profilierat adversarius*, inquit S. Martyr Cyprianus, (a) *terrore violento Christi Castra turbare, sed quò impetu venerat, eodem impetu pulsus est, & quantum formidinis & terroris attulit, tantum fortitudinis invenit & roboris: supplantare se iterum crediderat posse Dei servos, & voluit tyrones & rudes, quasi minus paratos & minus cautos, solito suo more concutere. Unum primò aggressus, ut lupus ovem secernere à grege, ut accipiter columbam ab agmine volantium separare tentaverat. Nam cui non est adversus omnes satis virium, circumvenire quat solitudinem singulorum. Sed retrusus adunati exercitus fide pariter & vigore. Non adunatur autem exercitus militum ac pugilum Christi, ut Diabolo sit insuperabilis, nisi vinculo charitatis. Charitate quippè, (b) quæ* *bi. Corins. 13.*

non emulatur, non agit perperam, non inflatur, non est ambitiosa, non querit quæ sua sunt, non irritatur, non cogitat malum, non gaudet super iniquitate, congaudet autem veritati: omnia suffert, omnia sustinet, pax, & unitas Ecclesiæ conservatur. Per fraternum autem odium, ac invidentiam, quæ charitati adversantur, ac contraria operantur (nam odium & æmulatur, & perperam agit, ac proterviens, procax, & fasti-

K 3

diosa

a Lib. 1.
Epist. 1.

bi. Corins.

13.

1. Corins. 13.

diosa est, & irritabilis, & malum comitumitur, & de iniquitate ac mendacio exultat & gloriatur, nihil suffert, nihil sustinet, cetera paci ac unitati inimica efficit) schismata primum excitantur, & excitata foventur.

Perpicuum igitur est, homines fraternum odio flagrant, Ecclesiasticam unitatem pacem à Christo datam, & à Spiritu Sancto stabilitam, schismatibus, instigante Diabolo, omnis disordinis fonte, discindere. Sapientia enim ista, quæ turbis ac tumultibus universa permiscet, non est *desursum à Patre luminis* *a Jacob. 1. descendens (a)* (Nam *quæ de sursum est Sapientia, primum quidem pudica est, deinde pacifica*) sed est à principe tenebrarum. Schismatici itaque omnes filii discipulique sunt diaboli, quantumlibet de Verbo Dei & Christi Evangelio glorientur ac jactitent, quantumlibet suas virtutes, fidem etiam, spem, ac charitatem prædicent, quantumlibet externam sanctimoniam ostentent; quamdiu Ecclesiæ Christi unitatem dissecant, & ad factiones secedunt, Diaboli mancipia existunt: Nam si Ecclesiæ pax à Deo est, pacis illius violatio à Diabolo est. Rectè proinde hujusmodi superbos ac superciliosos concordia, ac unitatis hostes per Apostolum Christi sic est allocutus Spiritus Dei: *(b) Quod si zelum amarum habetis, & contentiones sint in cordibus vestris, nolite gloriari, & mendaces esse adversus veritatem* Ubi S. Jacobus per *zelum amarum* intelligit invidiam

b Jacob. 3.

teste à Lapide, nam zelus dulcis est fervens charitas, à qua Simon Chananæus cognominatus est Zelotes. Opponit proinde mansuetudini sapientiæ (de qua immediatè dixerat: *Sapiens & disciplinatus ostendit ex bona conversatione operationem suam in mansuetudine sapientiæ*) zelum amarum, id est, amarulentam æmulationem & invidiam, quæ nata ex superbia & amore excellentiæ, de quibus *Cap. superiore*, parit contentiones & schismata, ideoque abit in errores, hæreses, & mendacia adversus Religionem, atque Religionis defensores, ex quibus gloriosum, sed vanum Doctoris nomen aucupatur, ut scilicet de nova secta à se inventa, de nova schola, novisque discipulis, novâq; Ecclesiæ reformatione inaniter gloriatur, & se jactet. Quâ jactantiam S. Augustinus (a) vocat *diabolicam presumptionem*, nimis amando sententiam suam, vel invidendo *melioribus usque ad præcidenda communionis & condendi schismatis, vel hæresis sacrilegium pervenire*. Gregorius verò (b) *Habent hoc, ait, Heretici proprium, ut de inani scientiæ suæ arrogantia inflentur*. Invidia ergo ac fraternum odium omnium dissidiorum ac schismatum est seges & seminarium. An non, inquit S. Augustinus, (c) *in schismate est fraternum odium? Quis hoc dixerit? Cum & origo & pertinacia schismatis nulla sit alia, nisi odium fratrum*. Ex odio itaque, Augustino Doctore, quodcumque nascitur schisma, cui & subscribit S. Chrysostomus: *Dua quidem sunt, inquit, corporis Ecclesiastici divisiones; una quidem quâ-*

a L. 2. contra Donatist. de Bapt. c. 5.

b In cap. 19. Job. cap. 12.

c Lib. cont. Donatist. cap. 11.

do in nobis refrigerata fuerit charitas: altera vero
quando in corpus illud ausi fuerimus. Ceterum
neq; charitas refrigeratur, nisi malitiâ efferve-
scente, neq; quisquam Christi corpus temere
ausu impetit ac invadit, nisi maligno odio
& invidentiæ furore exstimuletur. Odium
nimis suscitatur rixas; (a) & *universa delicta operatur*
charitas, inquit Sapiens. Et addit de invidia
Opratus Milevitanus: *Schisma*, ait, *sparsio*
gulo pacis, dissipatis sensibus generatur, livore
trititur, emulatione & litibus roboratur.

¶ Prov.
10.

¶ Ser. 2. de
zelo & li.
Vere.

S. verò Martyr ac Episcopus Cyprianus
graphicè & latè livoris ac invidiæ mala deli-
psit, & signanter hæreses ac schismata inde co-
ri, edocuit, eum audiamus. „ Non est autem
„ quod aliquis existimet, malum istud una ip-
„ cie contineri, aut brevibus terminis & angu-
„ sto fine concludi. Latè patet zeli multiplex
„ fœcunda pernicies: radix est omnium malorum
„ & fons cladum, seminarium delictorum, ma-
„ teria culparum. Inde odium surgit, animo-
„ sas inde procedit, avaritiam zelus inflamat,
„ dum quis non potest suo esse contentus, re-
„ dens alterum ditiozem. Ambitionem zelus
„ excitat, dum cernit quis alium in honoribus
„ altiozem, zelo excæcante sensus nostros, ac
„ ditionem suam mentis arcana redigente, De-
„ timor spernitur, magisterium Christi negligi-
„ tur, iudicii dies non providetur. Inflat lu-
„ perbia, exacerbat sævitia, perfidia prævari-
„ catur, impatientia concutit, furit discordia,
„ ira fervescit. Nec se potest jam cohibere, nec
regete,

regere, qui factus est potestatis alienæ. Hinc,,
 Dominicæ vinculum pacis rumpitur, hinc cha-,,
 ritas fraterna violatur, hinc adulteratur veri-,,
 tas, unitas scinditur, ad hæreses atque schi-,,
 smata profilitur: dum obtrectatur sacerdoti-,,
 bus, dum Episcopis invidetur, dum quis aut,,
 queritur non se potius ordinatum, aut dedi-,,
 gnatur alterum ferre præpositum. Hinc,,
 recalcitrat, hinc rebellat de zelo superbus,,
 de æmulatione perversus, animositate &,,
 livore non hominis, sed honoris inimicus. Qualis verò est animi tinea, aut quæ cogita-,,
 tionum tabes, pectoris quanta rubigo, zelare,,
 in altero vel virtutem ejus, vel felicitatem,,
 id est, odisse in eo vel merita propria, vel be-,,
 neficia divina, in malum proprium bona a-,,
 lienæ convertere, illustrium prosperitate,,
 torqueri, aliorum gloriam facere suam pæ-,,
 nam. Hæc inter plurima alia, S. Cypria-
 nus de invidia velut innumerorum malorum
 lerna, quæ propterea fufius allegavi, quo-
 niam novissimi Novatores excæcante zelo ac
 livore correpti, schismata sua ac hæreses pro-
 cuderunt, & procusas alunt ac propagant, uti
 ex capite præcedente facile potest animadver-
 ti: & verbis disertis adstruit, testis oculatus,
 Cochlaus (a), Lutherum invidiâ exagitarum
 in hæresum suarum abyssum profilisse: Prima,
 inquit, hujus tragædiæ origo Monachalis fuit in-
 vidia superbiaque Lutheri Augustiniani contra
 Decillum Dominicanum, qui præ Luthero in-

a Fascieu-
lo Calum-
niarum
Lutheri

K s

dub

*dulgentiarum Commissarius factus fuerat. Pro
hè hoc norunt Saxones, & Misnenses.*

*a Tom. I.
lib. 4. a. 2.
cap. 22.*

Venerabilis noster Thomas Waldensis
decertans contra Hæresiarcham Wicleff
jusque affectas, pluribus locis ostendit, eos
malitia, quâ Clericis bona Ecclesiastica, & pro
ferim Religiosis eleëmofynas inuidebant, &
plures hæreses fuisse prolapsos, (a) quarum
hanc esse unam asserit, quâ Wicleff, secutus
Wilhelmum de sancto Amore, dogmatiza-
bat, *Religiosum quemlibet teneri de necessitate
salutis ad victum sibi procurandum manuali labore.*
De hæc hæresi sic loquitur Waldensis: *non
ad alium errorem diuertamur, in quo tanto diu-
tius expectemus, quanto manifestius adhuc super-
stites quidam sunt, & hucusque vivunt, qui
ipsum fovent. Et à capite hæreticorum Wilhelmo
de sancto Amore, Amorei ipsum errorem tra-
ducunt ab Amoreis usque ad Wicleffistas, &
Wicleffistis moderni ipsum sumentes in tantum
fervent, ut in generatione una non deleatur no-
men ejus, immo quantumcumque sancti viri cer-
rent cum eis, eo quod hæc hæresis sit de filiis Iuda
proditoris, semper in memoriam redit iniquitas
patris ejus, & peccatum matris ejus omnino non
deletur. Tenet enim hæresis ista, quod omnis Re-
ligiosus tenetur vivere de labore manuum, de ne-
cessitate salutis, & nullum ab hac regula exi-
piunt Wicleffista, qui claustrum metas continuari
proponit. Utinam hæc invidorum Amoreo-
rum hæresis saltem cum Wicleffistis descen-*

disset

diffet ad inferos, & non in novissimos Novatores fuisset de eorum sentina derivata! tum non tot sævas sustinerent pauperes Christi, moderni Religiosi, infestationes ac persecutiones, ob eleemosynas à fidelibus ipsis elargitas: *Verumtamen ut dixi, cum Waldense loquor, (a) pro facultatibus Ecclesie (pro eleemo-* *synis Religiosorum, quæ illis invidentur) penè est pugna, & decertatio Cleri nostri. Et per hanc gradatim ascendunt heretici ad majores hæreses de Sacramentis: & tandem ponunt os in celum, ut perversè loquantur de Deo. Invidis istis fratrum mendicantium calumniatoribus Amoreis, inter alia quàm plurima, ita respondet ex S. Chrysostomo idem Waldensis (b) Ioannes Chrysostomus moral. II. super Epistolam Pauli ad Hebræos, ex ipso textu Apostoli quò mendicis sanctis insultat (Wicleff) ut manibus vivant, insequitur malignantes, inferens aliquem mendicare, & tunc de aliquo malignante dicit sic. Continuo accusationes habet adversus eum, qui accedit. Quid enim non operatur, ait? Quid autem pigrans nutritur? Dic mihi tu operans habens quæ habes, non hereditatem paternam assumens? si verò quia operaris, propterea exprobras alium, Paulum non audis dicentem: postquam enim dixit: Qui non operatur, non manducet, ait: Vos autem quid bonum facientes ne malignemini. Hæc Chrysostomus. AVCTOR. Vos ergo qui precepto Apostoli vultis adstringere fratres de operando, etiam servate vos, quod iussit Aposto-*

a Tom. I.
lib. 4. c. 3.
cap. 33.

b Tom. 2.
lib. 4. c. 1.
cap. 12.

lus,

lus, de mendicis fratribus non malignando. Intellexit enim aliquos manducare posse, & non operari, quibus esset illicitum malignari. Et si dictum verbum Chrysostomi omnibus convenit, precipue tamen illis Clericis detrahit, qui ex ecclesia habent quod vivant, nec manibus operantur, qui tamen maxime non operantes fratres vadunt. Hæc Waldensis cum Divo Chrysostomo.

a Serm. 1.
de zelo &
livore.

Detectus est invidia ac odii fraterni morsum quamque grandium malorum nimirum scissuræ ac hæresis causa sit, est ostensum, nam à S. Cypriano (a) mutuemus medelam. Idcirco, inquit, fratres dilectissimi, huic periculo consulens Dominus, „ ne quis zelotus, tris in laqueum Zabuli incurreret, cum eius discipuli interrogassent, quis inter illos major esset: Qui fuerit, inquit, minimus in omnibus vobis, hic erit magnus. Ampulavit omnem æmulationem responso suo, omnem causam & materiam mordacis invidiæ eruit, & abscidit. Discipulo Christi zelare non licet, non licet invidere. Exaltationis non potest apud nos esse contentio, de humilitate ad summam crescimus, didicimus unde placeamus. „ Addit infra, „ Meminisse debemus, quo vocabulo Christus plebem suam appellat, quo titulo gregem suum nuncupet, ove nominat, (b) ut innocentia Christiana orbibus æquetur: agnos vocat, (c) ut agnoscatur naturam simplicem simplicitas mentis im-

b Ioan. 10.
c 1. 2.
e Mat. 23. 7.

retur.

tur. Quid sub vestitu ovium lupus latitat *Matt. 19.*
 „ (a) quid gregem Christi, qui Christianum
 „ se mentitur, infamat? Christi nomen in-
 „ duere, & non per viam Christi pergere,
 „ quid aliud quàm prævaticatio est divini no-
 „ minis, quàm desertio itineris salutaris, &
 „ cùm ipse doceat & dicat eum ad vitam veni-
 „ re, (b) qui mandatum servaverit, & eum *b Matt. 5.*
 „ esse sapientem, qui verba ejus audierit & fe-
 „ cerit? doctorem quoque eum maximum in
 „ regno cælorum vocari, qui fecerit, & sic
 „ docuerit tunc profuturum, quod benè at-
 „ que utiliter prædicatum fuerit, si id quod o-
 „ re promittitur, factis sequentibus impleatur.
 „ Quid verò insinuavit crebrius discipulis suis
 „ Dominus, quid inter salutaria monita &
 „ præcepta cœlestia custodienda servandaque
 „ magis mandavit, quàm ut eâdem dilectione
 „ quâ discipulos ipse dilexit, nos quoque in-
 „ vicem diligamus (c)? Quomodo autem vel *c Ioan. 13.*
 „ pacem Domini, vel charitatem tenet, qui in- *et 15.*
 „ tercedente zelo nec pacificus potest esse, nec *d 1. Corin.*
 „ charus? Ideò & Apostolus Paulus (d) cùm *13.*
 „ pacis & charitatis merita depromeret, cum-
 „ que asseveraret firmiter, & doceret, nec fi-
 „ dem sibi, nec eleëmofynas, nec passionem
 „ quoque ipsam confessionis & martyrii pro-
 „ futuram, nisi charitatis fœdera integra atque
 „ inviolata servasset, adjecit & dixit: charitas
 „ magnanima est, charitas benigna est, chari-
 „ tas non zelat, Docens scilicet & ostendens
 „ eum

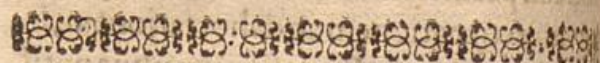
„eum posse charitatem tenere, quisquis
 „gnanimus & benignus, & à zelo & livore
 „alienus est. *Et infra.* Venena fellis evome,
 „scordiarum virus exclude, purgetur men-
 „tam quam serpentinus livor infecerat. Amari-
 „tudo omnis quæ int⁹ infederat, Christi dulcedo-
 „ne levatur. Si de Sacramento crucis & o-
 „bum sumis & potum, lignum quod ap-
 „Mara profecit in imagine, ad saporis dulce-
 „dinem tibi in veritate proficiat ad mulcenti-
 „pectoris lenitatem: nec ad medelam pro spe-
 „randæ valetudinis labores, unde vulnerata
 „fuerat, inde curare. Ama eos, quos ante
 „deras, dilige illos, quibus injustis detractio-
 „nibus invidebas. Bonos imitare, si potes,
 „si sectari non potes, collatere certe,
 „& gratulare melioribus, fac te illis ad
 „unatâ dilectione participem, fac te con-
 „sortio charitatis & fraternitatis vinculo
 „coheredem. Dimittentur tibi debita, quan-
 „do tu ipse dimiseris. Accipientur sacrificia
 „tua, cum pacificus ad Deum veneris. Sentiant
 „atque actus tui divinitus dirigantur, quando
 „ea, quæ divina & iusta sunt, cogitaveris,
 „a *Prov. 16* „cut scriptum est (a) Cor viri cogitat iustitiam,
 „& à Deo diriguntur gressus ejus. Habes autem
 „autem multa, quæ cogites: Paradisum cogita,
 „b *Genes. 4* „ta, quo Cain (b) non redit, qui zelo fra-
 „trem suum peremit. Cogita cæleste regnum,
 „ad quod non nisi concordēs atque unanimiter
 „Dominus admittit. Cogita quod filii Dei
 „soli possint vocari, qui sint pacifici, qui na-
 „tività

rate cœlesti & lege divinâ ad similitudinem,,
 Dei Patris & Christi respondent adunati.,,
 Cogita sub oculis nos Dei stare, spectante ac,,
 judicante ipso conversationis ac vitæ nostræ,,
 curricula decurrere, pervenire nos tunc de,,
 mum posse, ut eum videre contingat, si ipsum,,
 nunc videntem delectemur actibus nostris, si,,
 nos dignos gratia ejus & indulgentia præbea,,
 mus, si placituri semper in regno, in hoc mun,,
 do antè placeamus. ,,

Hæc fusiùsculè placuit ex S. Doctore tran-
 scribere ad perniciosissimi invidiæ, odii que fra-
 terni vitii extirpationem ac dehortationem, in-
 de siquidè præsentis Ecclesiæ tumultus potis-
 simum trahunt originem: Novatores namque
 moderni, quamvis non nisi Evangelium ac
 charitatem spirare videantur, odiis tamen, in-
 diis, ac æmulationibus contra fratres suos fer-
 ventia habent præcordia: quos proinde roga-
 tos opto ac monitos, ut sanctis cogitationibus
 à D. Cypriano subministratis, sese adversus ser-
 pentinum invidiæ malum muniant, & pacem
 ac charitatem, quam toties verbis prædicant,
 opere ipso teneant ac exhibeant, longeque ab om-
 ni scissura ac discordia, invidiâ inductis ac
 alitis, se abesse demonstrent, ne eorū contingat
 vitio, odii præsertim ac invidiæ, quod obser-
 vat ac deplorat Isidorus Pelusiota; (a) nimi-
 rum plures fuisse & esse Sectas, contentiones,
 schismata, & hæreses in Christianismo, quam
 fuerint in Judaismo ac Gentilismo, eò quod
 diabo-

a Lib. 2.
 Epist. 90.

diaboli fraudibus seducti ac excæcati novi-
rones, sub specioso Christi nomine, & præter
veræ fidei, spei, charitatis, ac pietatis, quem
bolus magistris superbis, & novarum prob
narum opinionum avidis semper obtendit
sa sua dogmata contentur abscondere, ac simp
eibus Catholicis tenebras pro luce, perfid
pro fide, præsumptionem pro spe, odium
dilectione, impietatem pro pietate, super
tione pro Religione, hæresim, inquam, p
fide orthodoxa proponant ac persuadeant, &
in hujus Opusculi decursu sæpius ostendem

CAPUT IV. Hydræ.

*Pertinax & obstinatum contentio-
nis studium, nec non discordia circa
Religionem, sunt schismatis,
prophaneque novitatis seu
hæreseos causa.*

Sic ferè evenire consuevit, ut, quemadmo-
dum virtutes, ita & vitia quasi catenâ qua-
dam colligentur, atq; ex peccato uno alterum
gravius pullulescat: superbia namq; progignit
odium ac invidiam, de quibus *Cap. superbia*
hæreses ac schismata videmus prodire: invidiam
verò contentiones, lites, jurgia, ac rixas, quæ
tandem in hæreses ac schismata quoque pro-
sumpere, præsens evincet *caput.* Ab Apo-
stoli